

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

**СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ
НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ:
ІСТОРІЯ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ**

Матеріали
IV Всеукраїнської науково-практичної конференції
У двох частинах
Частина 2

(Суми, 19 травня 2017 року)

Суми
2017

3. Як забезпечити гендерну рівність у політиці // Інформаційний бюлетень Міжнародного центру перспективних досліджень – 2007. – № 364. – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.pasos.org/content/download>.

ХОРУЖА Ю.

(науковий керівник – к. ю. н. *А. В. Солонар*)

РОЛЬ ІНФОРМАЦІЇ В СТРУКТУРІ УПРАВЛІНСЬКИХ ВІДНОСИН

На сьогоднішній день актуальним є питання визначення ролі інформації в системі управлінських відносин. Адже як відомо держава є носієм і розпорядником публічної влади. При цьому найважливішою й необхідною умовою функціонування держави є: отримання, аналіз, видача й ефективне використання інформації. Тому державне управління – це прийняття й реалізація рішень, оснований на результативності використання інформації [1, с. 161]. Внаслідок чого виникає реальна необхідність розгляду питання стосовно саме ролі інформації в структурі управлінських відносин, які мають місце під час здійснення, законодавчо визначеної, діяльності уповноважених виконавчих органів держави, а також їхніх посадових осіб. Адже належне її використання сформує передумови для реалізації права та свобод громадян.

Питання стосовно визначення ролі інформації в системі управлінських відносин досліджувалося такими вченими як А. Мельник, В. Гарашук, І. Іванов, Л. Кузенко, М. Лісового, Ю. Старілова та іншими науковцями.

Управлінські відносини являють собою один із видів суспільних зв'язків, які мають місце у процесі здійснення державного управління, і характеризуються наявністю певної структури. Будучи врегульованими юридичними нормами вони

набувають статусу правових, що, в свою чергу дає змогу розглядати як їх елементи так і структуру в цілому крізь призму теоретичних поглядів щодо їхньої природи і змісту.

Управлінським відносинам властиві певні особливості, серед яких варто виділити:

1. Організаційні зв'язки, що складаються у процесі управління, об'єктивно мають потребу в правовому регулюванні, яке здійснюється за допомогою адміністративно-правових і адміністративно-процесуальних норм, і відповідно перетворюють їх в адміністративно-правові й адміністративно-процесуальні відносини.

2. Обов'язковим суб'єктом державно-управлінських відносин є державний орган, його посадові особи.

3. Взаємний, кореспондуючий характер прав і обов'язків суб'єктів управлінських відносин.

4. Домінування волі суб'єкта управління.

5. Залежність ефективності управлінської діяльності від рівня її інформаційної забезпеченості на всіх стадіях розвитку управлінських відносин. Управлінські відносини невід'ємно пов'язані із вивченням керованого об'єкту. З іншого боку, динаміка таких стосунків багато в чому залежить від рівня інформованості керованих об'єктів [2, с. 92-93].

Оскільки, управлінські відносини мають певну структуру, характеризуються певними ознаками виникає необхідність дослідження основних факторів, що забезпечують їх розвиток. На наш погляд важливу роль у забезпеченні належного існування та подальшого їх розвитку відіграє інформація, яка є невід'ємним їх елементом, що зумовлює необхідність її дослідження в даному контексті. Так при аналізі правовідносин варто враховувати наявність безпосереднього і більш віддаленого об'єкту відносин. Безпосереднім об'єктом правовідносин, який виникає в управлінській сфері, виступає вольова поведінка, діяння. А через керовані діяння відбувається

вплив на процеси, матеріальні предмети, інформацію, продукти духовної творчості [3, с. 48]. Вважаємо, що саме така позиція забезпечує сучасне розуміння місця інформації в структурі досліджуваних відносин. Також варто усвідомлювати, що інформація охоплює увесь процес управлінської діяльності, часто зумовлюючи виникнення, розвиток і припинення таких відносин. Суттєвою є також і та обставина, що інформація є визначальним фактором забезпечення зворотного зв'язку між керованими і суб'єктами управління. Адже через зазначені дії здійснюється вплив на відповідні процеси та явища також звернути увагу і на впливи, зокрема, з боку інформації й на суб'єктів управління, на мотивацію і визначення мети самих управлінських дій.

Управлінські взаємозв'язки характеризуються тривалістю та певною поступовістю у розвитку. Ця обставина також має важливе значення для вирішення питання про те, чи є інформація об'єктом управлінських відносин. Вважається, що основним об'єктом управлінських відносин є дії, поведінка людей, залучених у сферу управлінського процесу. Інформація може бути вторинним, похідним об'єктом управлінських відносин, у певних випадках набуваючи технологічного характеру, тобто характеру, який забезпечує цей тип відносин. Так, наприклад, у зв'язках, які виникають між громадянином і органом виконавчої влади з приводу надання конкретних відомостей, конкретної інформації, основним, первинним об'єктом виступають відповідні управлінські дії, пов'язані з пошуком, оформленням і передачею інформації, а сама інформація становить собою похідний, вторинний об'єкт правовідносин. Подібна ситуація буде спостерігатися й у тому випадку, якщо управлінські взаємовідносини виникають між вищими органами управління й органами нижчого підпорядкування виконавчої влади з приводу надання деякої інформації (статистичної, аналітичної та іншої). Прикладом

забезпечувального, технологічного характеру інформації як об'єкту управлінських відносин може слугувати ситуація, коли для прийняття конкретного управлінського рішення виникає необхідність в отриманні певної інформації, з якою пов'язується подальший розвиток управлінських взаємозв'язків. На користь розуміння інформації як об'єкту управлінських відносин говорить та обставина, що все частіше інформація є об'єктом наданих управлінських послуг, у тому числі і на платній основі [4, с. 49-50].

Таким чином управлінські відносини є різновидом соціальних відносин, що віддзеркалюють спосіб існування управлінських суб'єктів. Такі відносини мають місце у процесі здійснення державного управління, і характеризуються наявністю певної структури. Важливу роль в їхньому розвитку відіграє інформація, яка охоплює увесь процес управлінської діяльності, зумовлюючи виникнення, розвиток і припинення таких відносин. Також вона є визначальним фактором забезпечення зворотного зв'язку між керованими і суб'єктами управління забезпечуючи існування впливу на відповідні процеси та явища в державі.

1. *Іванов І.* Государственное управление: основы теории и организации / И. Иванов // М.: Статут. – 2000. – 912 с.

2. *Мельник А.* Сутнісні характеристики (риси) організаційної структури державного управління / А. Мельник // Державне управління: Навчальний посібник / А. Мельник, О. Оболенський, А. Васіна, Л. Гордієнко. – К. : Знання-Прес. – 2003. – С. 91 – 93.

3. *Гарашук В.* Контроль та нагляд у державному управлінні / В. Гарашук // Фоліо. – 2002. – 176 с.

4. *Кузенко Л.* Правове регулювання права громадян на інформацію в сфері державного управління : дис. канд. юр. наук : 12.00.07 / Кузенко Л. – Харків. – 2003. – 173 с.